

32002L0039

26.3.1992

JURNALUL OFICIAL AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE

L 176/21

DIRECTIVA 2002/39/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI
din 10 iunie 2002
de modificare a Directivei 97/67/CE privind continuarea deschiderii spre concurență a serviciilor poștale
ale Comunității

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 47 alineatul (2), articolul 55 și articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽²⁾,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽³⁾,

în conformitate cu procedura prevăzută de articolul 251 din tratat ⁽⁴⁾,

întrucât:

- (1) În rezoluția sa din 7 februarie 1994 privind dezvoltarea serviciilor poștale comunitare ⁽⁵⁾ Consiliul a identificat ca unul dintre obiectivele principale ale politicii poștale comunitare reconcilierea continuării liberalizării progresive și controlate a pieței serviciilor poștale cu aceea a garanțării durabile a prestării serviciului universal.
- (2) Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului ⁽⁶⁾ a instituit un cadru de reglementare pentru sectorul poștal la nivel comunitar, care include măsuri de garantare a unui serviciu universal și de stabilire a unor limite maxime pentru serviciile poștale pe care statele membre le pot rezerva prestatorului sau prestatorilor lor de servicii universale în vederea menținerii serviciului universal, precum și a unui calendar de luare a deciziilor privind procesul de deschidere spre concurență a pieței, în scopul de a crea o piață unică a serviciilor poștale.
- (3) Articolul 16 din tratat subliniază locul ocupat de serviciile de interes economic general în cadrul valorilor comune ale Uniunii, precum și rolul acestora în promovarea coeziunii sociale și teritoriale. În plus, se menționează că trebuie să

se aibă grijă ca aceste servicii să funcționeze pe baza unor principii și condiții care să le permită să își îndeplinească misiunile.

- (4) Rezoluțiile Parlamentului European din 14 ianuarie 1999 ⁽⁷⁾ și din 18 februarie 2000 ⁽⁸⁾ privind serviciile poștale europene subliniază importanța socială și economică a serviciilor poștale și necesitate menținerii unei calități ridicate a serviciului universal.
- (5) Măsurile din acest domeniu trebuie concepute astfel încât sarcinile sociale ale Comunității în temeiul articolului 2 din tratat, respectiv un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă și de protecție socială, să fie atinse, la rândul lor, ca obiective.
- (6) Rețeaua poștală rurală, *inter alia* din regiunile muntoase și insulare, joacă un rol esențial în integrarea întreprinderilor în economia națională și internațională și în menținerea coeziunii sociale și a ocupării forței de muncă în regiunile muntoase și insulare din mediul rural. Mai mult, oficiile poștale rurale din regiunile muntoase și insulare pot furniza o rețea esențială de infrastructură, care permite accesul universal la noi tehnologii din sectorul telecomunicațiilor.
- (7) Consiliul European, reunit la Lisabona la 23 și 24 martie 2000, a inclus, în concluziile președinției sale, două decizii privind serviciile poștale, prin care se solicită întreprinderea de acțiuni de către Comisie, Consiliu și statele membre în conformitate cu competențele acestora. Măsurile în cauză constau: în primul rând, în elaborarea, până la sfârșitul anului 2000 a unei strategii de eliminare a barierelor din calea serviciilor poștale și, în al doilea rând, accelerarea liberalizării în domenii cum ar fi serviciile poștale, scopul declarat fiind realizarea unei piețe interne operaționale pentru aceste servicii.
- (8) Consiliul European de la Lisabona din martie 2000 a considerat, de asemenea, că este esențial, în contextul pieței interne și al economiei bazate pe cunoaștere, să se ia în considerare dispozițiile din tratat privind serviciile de interes economic general și întreprinderile care se ocupă de funcționarea acestora.
- (9) Comisia a revizuit în detaliu sectorul poștal comunitar, inclusiv prin comandarea de studii privind evoluțiile economice, sociale și tehnologice din acest sector, și a consultat părțile interesate în repetate rânduri.

⁽¹⁾ JO C 337 E, 28.11.2000, p. 220 și JO C 180 E, 26.6.2001, p. 291.

⁽²⁾ JO C 116, 20.4.2001, p. 99.

⁽³⁾ JO C 144, 16.5.2001, p. 20.

⁽⁴⁾ Avizul Parlamentului European din 14 decembrie 2000 (JO C 232, 17.8.2001, p. 287), Poziția comună a Consiliului din 6 decembrie 2001 (JO C 110 E, 7.5.2002, p. 37) și Decizia Parlamentului European din 13 martie 2002 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Consiliului din 7 mai 2002.

⁽⁵⁾ JO C 48, 16.2.1994, p. 3.

⁽⁶⁾ JO L 15, 21.1.1998, p. 14.

⁽⁷⁾ JO C 104, 14.4.1999, p. 134.

⁽⁸⁾ JO C 339, 29.11.2000, p. 297.

- (10) Sectorul poștar comunitar necesită un cadru de reglementare modern menit să contribuie la dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale. O competitivitate mai bună ar trebui să permită sectorului poștal să se integreze cu metode alternative de comunicare și să contribuie la îmbunătățirea calității serviciului prestat unor utilizatori din ce în ce mai exigenți.
- (11) Obiectivul fundamental al menținerii prestării durabile a unui serviciu universal care să îndeplinească standardul de calitate definit de statele membre în conformitate cu articolul 3 din Directiva 97/67/CE în mod consecvent pe teritoriul întregii Comunități poate fi asigurat în cazul în care, în acest domeniu, se mențin posibilitatea rezervării serviciilor și condițiile de eficacitate ridicată asigurate de un grad suficient de libertate de a presta servicii.
- (12) Creșterea cererii din sectorul poștal în ansamblul său, preconizată pe termen mediu, ar putea compensa pierderea cotei de piață pe care prestatorii de servicii universale o pot înregistra ca urmare a deschiderii pieței și, în consecință, ar constitui o garanție suplimentară pentru serviciul universal.
- (13) Dintre factorii care produc schimbări ce afectează ocuparea forței de muncă din sectorul poștal, progresul tehnologic și presiunea pieței pentru câștiguri de eficacitate sunt cei mai importanți; în ceea ce privește restul factorilor de schimbare, deschiderea pieței joacă un rol mai puțin important. Deschiderea pieței va contribui la extinderea dimensiunii generale a piețelor poștale, iar orice reduceri de personal în rândul prestatorilor de servicii universale datorate unor astfel de măsuri (sau anticipării acestora) pot fi compensate prin creșterea rezultată a ocupării forței de muncă în cadrul operatorilor particulari și al noilor veniți pe piață.
- (14) Este necesară stabilirea, la nivelul Comunității, a unui calendar pentru deschiderea progresivă și controlată pentru concurență a pieței scrisorilor, ceea ce le acordă tuturor prestatorilor de servicii universale timp suficient pentru a institui măsurile suplimentare de modernizare și restructurare necesare pentru asigurarea viabilității lor pe termen lung, în noile condiții de piață. De asemenea, este nevoie de o perioadă de timp corespunzătoare pentru a permite statelor membre să își adapteze sistemele de reglementare la un mediu mai deschis. Prin urmare, este necesară o abordare treptată a deschiderii suplimentare a pieței, care constă din pași intermediari ce reprezintă o deschidere semnificativă, dar și controlată, a pieței, urmată de o revizuire și o propunere care să confirme, după caz, termenul 2009 pentru realizarea completă a pieței interne a serviciilor poștale sau determinarea unei etape alternative corespunzătoare în această direcție, având în vedere rezultatele revizuirii.
- (15) Este necesar să se asigure că următoarele etape ale deschiderii pieței sunt importante în esența lor și realizabile în practică de către statele membre, asigurându-se, în același timp, continuitatea serviciului universal.
- (16) Reducerea generală la 100 de grame în 2003 și 50 de grame în 2006 ale limitelor de greutate ale serviciilor care pot fi rezervate prestatorilor de servicii universale, însoțite de deschiderea completă pentru concurență a poștei transfrontaliere de expediere, cu posibile excepții, în măsura necesară pentru a asigura prestarea serviciului universal, reprezintă etape ulterioare relativ simple și controlate, care sunt totuși semnificative.
- (17) În cadrul Comunității, obiectele de corespondență obișnuite care cântăresc între 50 de grame și 350 de grame reprezintă, în medie, aproximativ 16 % din totalul veniturilor poștale ale prestatorilor de servicii universale, din care 9 % reprezintă obiecte de corespondență obișnuite cu o greutate între 100 de grame și 350 de grame, în timp ce poșta transfrontalieră de expediere sub limita de greutate de 50 de grame reprezintă aproximativ 3 %, în medie, din totalul veniturilor poștale ale prestatorilor de servicii universale.
- (18) Limitele de preț pentru serviciile care pot fi rezervate, respectiv în 2003 de trei ori și în 2006 de două ori și jumătate tariful public pentru un element de corespondență din cadrul primului segment de greutate din categoria standard cea mai rapidă, sunt adecvate în combinație cu limitele de greutate de 100 de grame și de 50 de grame, după caz.
- (19) În majoritatea statelor membre, marketingul direct prin corespondență reprezintă deja o piață dinamică și în creștere, cu perspective de creștere substanțială, în timp ce în restul statelor membre există un potențial considerabil de creștere. Acest segment este deja deschis spre concurență în proporție foarte mare în șase state membre. Îmbunătățirea flexibilității și a modului de tarificare a serviciilor rezultată din concurență ar îmbunătăți poziția marketingul direct prin corespondență în raport cu mediile alternative de comunicare, ceea ce ar duce la noi obiecte poștale ca active suplimentare și ar consolida poziția traficului poștal în ansamblul său. Cu toate acestea, în măsura în care este necesară asigurarea prestării serviciului universal, trebuie să se introducă dispoziții în conformitate cu care marketingul direct prin corespondență poate continua să fie rezervat în limitele de greutate și preț menționate mai sus.
- (20) Poșta transfrontalieră de expediere reprezintă, în medie, 3 % din totalul veniturilor poștale. Deschiderea acestui segment al pieței în toate statele membre, cu excepțiile necesare pentru a asigura prestarea serviciului universal, ar permite altor operatori poștali să colecteze, să sorteze și să transporte toată corespondența transfrontalieră de expediere.
- (21) Deschiderea pentru concurență a segmentului de poșta transfrontalieră de recepție permite sustragerea de la limitele de 100 de grame în 2003 și de 50 de grame în 2006, prin relocarea postării unei părți a corespondenței interne masive, făcând astfel ca efectele sale să fie

imprevizibile. Identificarea originilor obiectelor de corespondență ar putea pune dificultăți suplimentare de aplicare. Limitele de greutate de 100 de grame și de 50 de grame pentru obiectele de poștă transfrontalieră de recepție obișnuită și pentru marketingul direct prin corespondență, precum și obiectele de corespondență internă obișnuită, sunt practice, deoarece nu prezintă un risc de sustragere, nici în acest mod, nici prin intermediul unei creșteri artificiale a greutății diferitelor obiecte.

- (22) Stabilirea imediată a unui calendar, în vederea unor pași suplimentari înspre realizarea completă a pieței interne a serviciilor poștale, este importantă, atât pentru viabilitatea serviciului universal pe termen lung, cât și pentru dezvoltarea continuă a unor poște moderne și eficiente.
- (23) Este necesar să se continue asigurarea posibilității ca statele membre să rezerve anumite servicii poștale pentru prestatorul sau prestatorii de servicii universale. Aceste acorduri vor permite prestatorilor de servicii universale să completeze procesul de adaptare a operațiunilor lor și a resurselor umane de care dispun la condiții de concurență sporită, fără a aduce atingere echilibrului lor financiar și, deci, fără a compromite prestarea garantată a serviciului universal.
- (24) Este necesară atât determinarea noilor limite de greutate și prețuri, precum și serviciile la care se pot aplica acestea, cât și prevederea noi revizuirii a sectorului și o decizie care să confirme, după caz, anulul 2009 pentru realizarea completă a pieței interne a serviciilor poștale sau determinarea unei etape alternative corespunzătoare în această direcție, având în vedere rezultatele revizuirii.
- (25) Măsurile adoptate de statele membre, inclusiv crearea unui fond de compensații sau orice schimbare de funcționare sau punere în aplicare a acestuia sau plata din acest fond, pot include ajutorul acordat de un stat membru sau prin intermediul resurselor de stat, în orice formă, în sensul articolului 87 alineatul (1) din tratat, ceea ce necesită notificarea prealabilă a Comisiei în conformitate cu articolul 88 alineatul (3) din tratat.
- (26) Conceptul de licențiere a competitorilor din domeniul serviciului universal poate fi combinat cu condițiile care obligă deținătorii de licențe să contribuie la prestarea serviciului universal.
- (27) Directiva 97/67/CE prevede că statele membre desemnează una sau mai multe autorități naționale de reglementare pentru sectorul poștal, care să fie din punct de vedere juridic distincte și independente, pe plan operațional, de operatorii poștali. Având în vedere dinamica piețelor poștale europene, rolul important pe care îl joacă autoritățile naționale de reglementare ar trebui recunoscut și consolidat, în special în ceea ce privește sarcina de asigurare a respectării serviciilor rezervate, cu excepția statelor membre în care nu există servicii rezervate. Articolul 9 din Directiva 97/67/CE permite statelor membre să depășească obiectivele din directiva în cauză.
- (28) Poate fi oportun ca autoritățile naționale de reglementare să coreleze introducerea de licențe cu condiții conform cărora consumatorii dispun de servicii cu proceduri

transparente, simple și necostisitoare de soluționare a contestațiilor lor, indiferent dacă acestea se referă la serviciile prestatorului sau prestatorilor de servicii universale sau la cele ale operatorilor care dețin autorizații, inclusiv ale deținătorilor de licențe individuale. De asemenea, poate fi necesar ca aceste proceduri să fie la dispoziția utilizatorilor tuturor serviciilor poștale, fie că acestea sunt servicii universale sau nu. Aceste proceduri ar trebui să includă proceduri pentru determinarea responsabilității în caz de pierdere sau de deteriorare a obiectelor de corespondență.

- (29) Prestatorii de servicii universale prestează în mod normal servicii, de exemplu pentru întreprinderi, colecții de corespondență pentru mai mulți clienți și corespondență internă masivă, permițându-le să intre în circuitul poștal în diferite puncte și în diferite condiții în raport cu serviciul de corespondență tradițional. În acest sens, prestatorii de servicii universale trebuie să respecte principiile de transparență și nediscriminare, atât în relațiile dintre terți, cât și în relațiile dintre terți și prestatorii de servicii universale care oferă servicii echivalente. De asemenea, este necesar ca aceste servicii să fie disponibile pentru clienții particulari care utilizează serviciile poștale în condiții similare, dată fiind necesitatea nediscriminării în prestarea serviciilor.
- (30) Pentru a asigura informarea Parlamentului European și a Consiliului cu privire la evoluția pieței interne a serviciilor poștale, Comisia ar trebui să prezinte periodic acestor instituții rapoarte privind aplicarea prezentei directive.
- (31) Este necesar să se amâne până la 31 decembrie 2008 data de expirare a Directivei 97/67/CE. Procedurile de autorizare instituite în statele membre în conformitate cu Directiva 97/67/CE nu ar trebui să fie afectate de această dată.
- (32) Prin urmare, Directiva 97/67/CE se modifică în consecință.
- (33) Prezenta directivă nu aduce atingere aplicării normelor din tratat privind concurența și libertatea de a presta servicii, în special conform comunicării Comisiei privind aplicarea normelor de concurență în sectorul poștal și evaluarea anumitor măsuri ale statelor privind serviciile poștale ⁽¹⁾,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Directiva 97/67/CE se modifică după cum urmează:

- 1. articolul 7 se înlocuiește cu următoarele:

„Articolul 7

(1) În măsura în care este necesar pentru a asigura menținerea serviciului universal, statele membre pot continua să rezerve servicii pentru prestatorul sau prestatorii de servicii universale. Aceste servicii se limitează la avizarea, sortarea, transportul și livrarea obiectelor de corespondență internă și de poștă transfrontalieră de recepție, prin livrare accelerată sau nu, cu respectarea ambelor limite de greutate și preț următoare. Limita de greutate este de 100 de grame începând cu

⁽¹⁾ JO C 39, 6.2.1998, p. 2.

1 ianuarie 2003 și de 50 de grame începând cu 1 ianuarie 2006. Aceste limite de greutate nu se aplică începând cu 1 ianuarie 2003 în cazul în care prețul este mai mare sau egal cu de trei ori tariful public pentru un obiect de corespondență din primul segment de greutate din categoria cea mai rapidă, și nici începând cu 1 ianuarie 2006 în cazul în care prețul este mai mare sau egal cu de două ori și jumătate acest tarif.

În cazul serviciului poștal gratuit pentru nevăzători și persoanele cu deficiențe de vedere, pot fi autorizate excepții de la restricțiile de greutate și preț.

În măsura în care este necesar pentru a asigura prestarea serviciului universal, marketingul direct prin corespondență poate fi rezervat în continuare, în aceleași limite de greutate și preț.

În măsura în care este necesar pentru a asigura prestarea serviciului universal, de exemplu atunci când anumite sectoare din activitatea poștală au fost deja liberalizate sau din cauza unor trăsături specifice ale serviciilor poștale dintr-un stat membru, poșta transfrontalieră de expediere poate fi rezervată în continuare, în aceleași limite de greutate și preț.

(2) Schimbul de documente nu poate fi rezervat.

(3) Comisia finalizează un studiu prospectiv care evaluează, pentru fiecare stat membru, impactul realizării complete în 2009 a pieței interne a serviciilor poștale asupra serviciului universal. Pe baza concluziilor studiului, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului, până la 31 decembrie 2006, un raport însoțit de o propunere care să confirme, după caz, termenul 2009 pentru realizarea completă a pieței interne a serviciilor poștale sau determinarea unei alte etape, având în vedere concluziile studiului.”;

2. la articolul 12 se adaugă următoarele liniiuțe:

„— de câte ori prestatorii de servicii universale aplică tarife speciale, de exemplu pentru serviciile prestate pentru întreprinderi, corespondență internă masivă sau colectori de corespondență de la mai mulți clienți, aceștia aplică principiul de transparență și nediscriminare cu privire atât la tarife, cât și la condițiile aferente. Tarifele iau în considerare costurile evitate în raport cu serviciul standard care acoperă totalitatea prestărilor de servicii pentru avizarea, transportul, sortarea și livrarea corespondenței individuale și, alături de condițiile aferente, se aplică atât relațiilor dintre terți, cât și relațiilor dintre terți și prestatorii de servicii universale care oferă servicii echivalente. Aceste tarife sunt, de asemenea, la dispoziția particularilor care folosesc serviciile poștale în condiții similare;

— finanțarea serviciilor universale în afara sectorului rezervat din venituri obținute din servicii din sectorul rezervat este interzisă, cu excepția cazurilor în care o asemenea subvenționare încrucișată este strict necesară pentru îndeplinirea obligațiilor specifice aferente serviciului universal impuse în domeniul concurențial; cu excepția statelor membre în care nu există servicii rezervate, autoritățile

naționale de reglementare adoptă măsuri în acest sens și informează Comisia cu privire la acestea.”;

3. la articolul 19, primul și al doilea paragraf se înlocuiesc cu următoarele:

„Statele membre asigură elaborarea unor proceduri transparente, simple și necostisitoare pentru rezolvarea contestațiilor utilizatorilor, în special în cazuri de pierdere, furt, deteriorare sau neconformitate cu standardele de calitate a serviciilor (inclusiv proceduri pentru determinarea responsabilității în cazuri în care sunt implicați mai mulți operatori).

Statele membre pot prevedea ca acest principiu să fie aplicat și beneficiarilor de servicii care se află:

- în afara domeniului de aplicare a serviciului universal definit la articolul 3 și
- în domeniul de aplicare a serviciului universal definit la articolul 3, dar care nu sunt furnizate de prestatorul de servicii universale.

Statele membre adoptă măsuri pentru a se asigura că procedurile menționate în primul paragraf permit soluționarea disputelor în mod corect și prompt, cu prevederea, acolo unde este justificat, a unui sistem de rambursare și/sau compensare.”;

4. la articolul 22, al treilea paragraf se înlocuiește cu următoarele:

„Autoritățile naționale de reglementare au sarcina de a asigura respectarea obligațiilor care decurg din prezenta directivă și, după caz, instituie controale și proceduri specifice pentru a asigura respectarea serviciilor rezervate. Acestea pot avea și sarcina de a asigura respectarea normelor de concurență din sectorul poștal.”;

5. articolul 23 se înlocuiește cu următoarele:

„Articolul 23

Fără a aduce atingere articolului 7, o dată la doi ani și pentru prima dată până la 31 decembrie 2004, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind aplicarea prezentei directive, inclusiv informațiile necesare referitoare la evoluțiile din sector, în special în ceea ce privește aspectele economice, sociale și tehnologice, precum și de ocupare a forței de muncă și calitate a serviciilor. Raportul este însoțit, după caz, de propuneri către Parlamentul European și Consiliu.”;

6. articolul 27 se înlocuiește cu următoarele:

„Articolul 27

Dispozițiile prezentei directive, cu excepția articolului 26, expiră la 31 decembrie 2008, dacă nu se hotărăște în mod contrar, în conformitate cu articolul 7 alineatul (3). Procedurile de autorizare menționate la articolul 9 nu sunt afectate de această dată de expirare.”

Articolul 2

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 31 decembrie 2002. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre dispozițiile de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 4

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Luxemburg, 10 iunie 2002.

Articolul 3

Prezenta directivă intră în vigoare în ziua publicării în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

Pentru Parlamentul European

Președintele

P. COX

Pentru Consiliu

Președintele

J. PIQUÉ I CAMPS